

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΠΜΣ: ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ – ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ
ΣΤΟΥΝΤΙΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ – ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ

*‘ Παρουσίαση και Αξιολόγηση – Κριτική
Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού
και Αειφόρου Ανάπτυξης Θεσσαλίας ‘*

Ομάδα Διοίκησης

Κλεοβούλου Γιώτα

Μεντζελοπούλου Νίκη

Νταφλούκα Πολυξένη

Πρέζα Ελισάβετ

Χαλκιαδάκη Μαριγιάννα

Διδάσκοντες

Λαλένης Κων/νος

Σαπουνάκης Άρης

Μπεζαντέ Χριστίνα

ΒΟΛΟΣ, 2012

Περιφερειακά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ)

- Αποτελούν το 3ο επίπεδο Χωροταξικού Σχεδιασμού (Ν. 2742/1999)
- Καταρτίζονται για κάθε Περιφέρεια της Χώρας
- Θεσμοθετήθηκαν το 2003 για όλες τις Περιφέρειες εκτός της Αττικής – Περιφερειακό Θεσσαλίας με ΦΕΚ1484 Β/10.10.2003
- Σήμερα βρίσκονται σε φάση αναθεώρησης – τροποποίησης

Ο ρόλος των ΠΠ βάσει του Ν. 2742/99 είναι:

- Καταγραφή και αξιολόγηση της θέσης και του ρόλου της περιφέρειας σε διεθνές ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο
  - Καταγραφή και αξιολόγηση των παραγόντων για τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και τη διάρθρωση του χώρου
- Αποτίμηση των χωρικών επιπτώσεων των ευρωπαϊκών, εθνικών και περιφερειακών πολιτικών και προγραμμάτων
- Προσδιορισμός βασικών προτεραιοτήτων και στρατηγικών επιλογών για ολοκληρωμένη και αειφόρο ανάπτυξη σε επίπεδο περιφέρειας με προοπτική 15 ετών

Υποδεικνύουν τις **κατευθύνσεις** για:

- Χωρική διάρθρωση βασικών δικτύων και υπηρεσιών
  - Διοικητική και οικονομική ανασυγκρότηση περιφερειακού χώρου
- Χωροθέτηση βασικών παραγωγικών δραστηριοτήτων ισόρροπη και αειφόρο διάρθρωση του οικιστικού δικτύου
- Διατήρηση και ανάδειξη φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της περιφέρειας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. Παρουσίαση Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Θεσσαλίας

1. Θέση και Ρόλος της Περιφέρειας στο Διεθνή, Ευρωπαϊκό και Εθνικό Χώρο
2. Αξιολόγηση Υπάρχουσας Κατάστασης και Προοπτικών στο Επίπεδο της Περιφέρειας
3. Πρόταση Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας
4. Πρόγραμμα Δράσης

II. Αξιολόγηση και Κριτική του Πλαισίου

I. Παρουσίαση Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Θεσσαλίας

1. Θέση και Ρόλος της Περιφέρειας στο Διεθνή, Ευρωπαϊκό και Εθνικό Χώρο

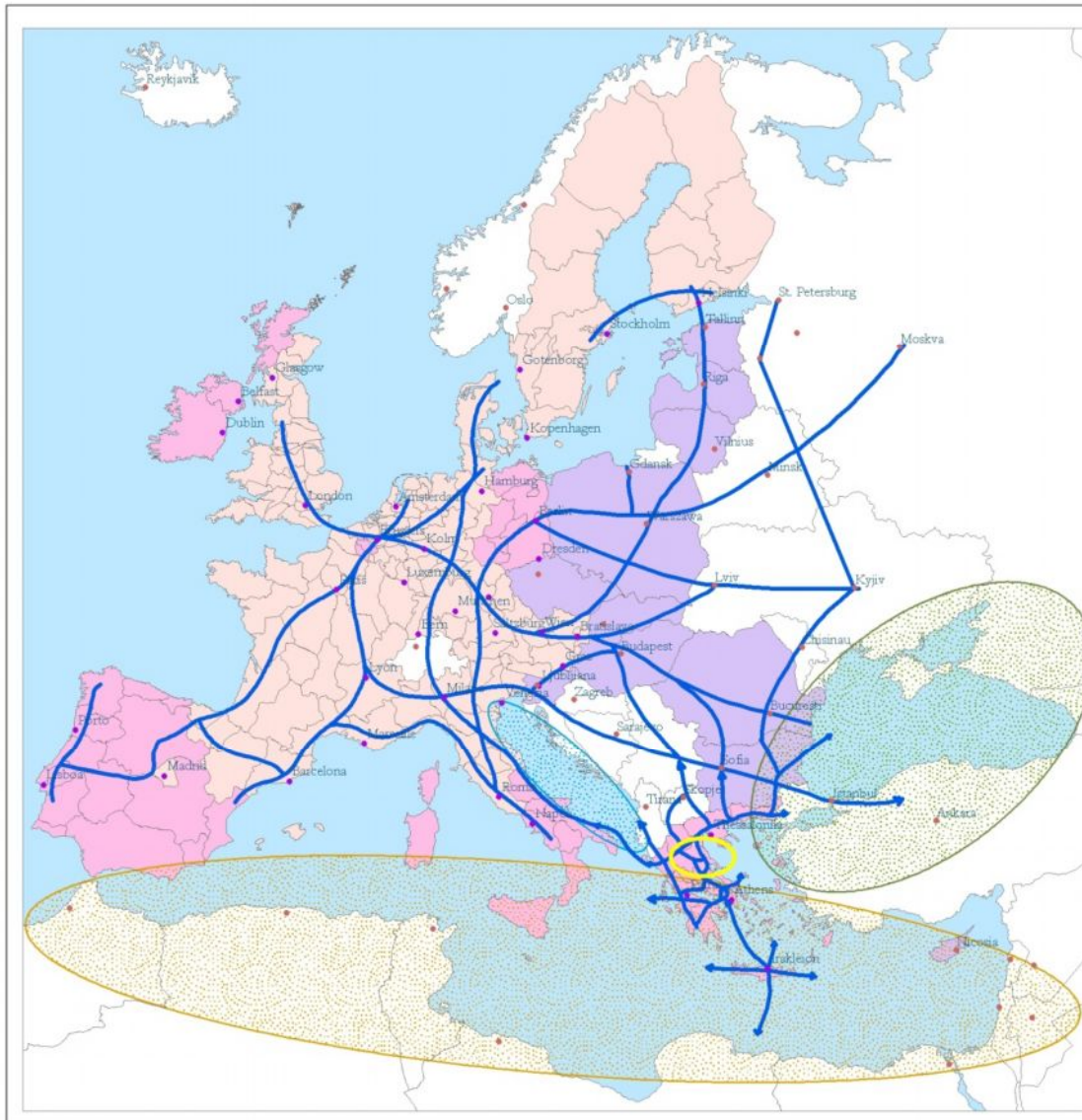
A. Στον Ευρωπαϊκό χώρο (Διάγραμμα 1) →

- Η θέση της Θεσσαλίας σε σύγκριση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές περιφέρειες είναι ασθενής
- Βρίσκεται μακριά από τα κέντρα ανάπτυξης ευρωπαϊκής εμβέλειας ενώ οι σχέσεις της με τις όμορες γεωπολιτικές και γεωοικονομικές ενότητες δεν έχουν αναπτυχτεί επαρκώς.

B. Στον Εθνικό χώρο (Διάγραμμα 2) →

- Βασικό χωροταξικό χαρακτηριστικό η κεντροβαρική της θέση
- Διασχίζεται από τον βασικό άξονα ανάπτυξης, Αθήνας –Θεσσαλονίκης, χωρίς άμεση επαφή με τους νεώτερους άξονες ανάπτυξης του ελληνικού χώρου

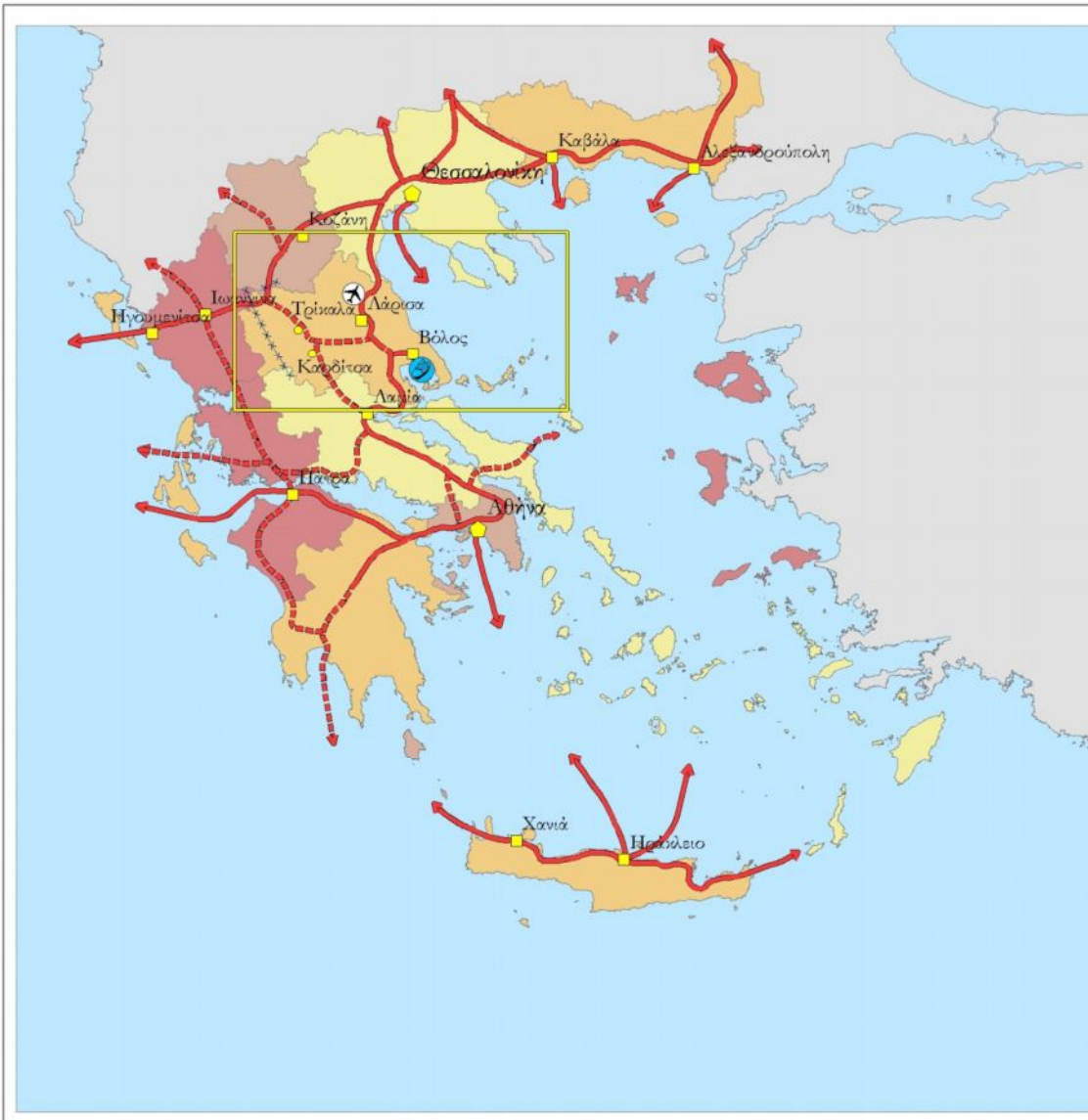

Διάγραμμα 1: Διαγραμματική Απεικόνιση της Θέσης της Περιφέρειας στον Ευρύτερο Ευρωπαϊκό Χώρο

- Περιφέρεια Θεσσαλίας
  - Κύριοι Άξονες Ανάπτυξης των χωρών της Ε.Ε.
  - Άξονες ανάπτυξης της Περιφέρειας Θεσσαλίας (υπάρχοντες, τάσεις και προοπτικές)
  - Περιφέρειες Στόχου 1 Ε.Ε.
  - Προς Ένταξη Χώρες
  - Λοιπές Περιφέρειες Ε.Ε.
- Πανευρωπαϊκές Περιοχές Θαλάσσιων Μεταφορών
- Αδριατική/ Ιόνια
  - Μαύρη Θάλασσα
  - Μεσόγειος

Υ Π Ε Χ Ω Δ Ε
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΠΠΧΣΑΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Διάγραμμα 2: Διαγραμματική Απεικόνιση της Θέσης της Περιφέρειας στον Ελλαδικό Χώρο

Ποσοστό ανεργίας	ΑΕΠ κατά κεφαλή 1991	
	> μέσου εθνικού	< μέσου εθνικού
< μέσου εθνικού		
> μέσου εθνικού		

Άξονες Ανάπτυξης στον Ελληνικό Χώρο (υπάρχοντες, τάσεις και προοπτικές)

	Ολοκληρωμένοι	Υπό διαμόρφωση
Κύριοι	—	- - - -
Δευτερεύοντες (περιφέρειας)	—	- - - -
- ××××× Φραγμοί διαπεριφερειακής εμβέλειας
  - 📍 Πόλεις διεθνούς ακτινοβολίας
  - 📍 Πόλεις διαπεριφερειακής ακτινοβολίας
  - 📦 Περιφέρεια Θεσσαλίας
  - 📍 Νομαρχιακά κέντρα
  - ✈️ Αεροδρόμιο περιφερειακής εμβέλειας
  - 🌊 Λιμάνι διεθνούς εμβέλειας

Υ Π Ε Χ Ω Δ Ε
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΠΠΧΣΑΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

2. Αξιολόγηση Υπάρχουσας Κατάστασης και Προοπτικών στο Επίπεδο της Περιφέρειας

Πλεονεκτήματα – Ευκαιρίες

- Κεντροβαρική θέση στον ελληνικό χώρο
- Πληθυσμιακή - αστική συγκέντρωση
  - Φυσικό περιβάλλον υψηλής αξίας
- Συγκριτικό πλεονέκτημα στον γεωργικό τομέα
- Σχετικά μικρή, ποσοστιαία αλλά αρκετά ισχυρή μεταποίηση
- Ύπαρξη ζωνών τουριστικής ανάπτυξης
  - Ύπαρξη Πανεπιστημίου
- Ζήτηση για υπηρεσίες προς επιχειρήσεις
  - Προγραμματισμός διοχέτευσης πολύ υψηλών χρηματοδοτικών πόρων (ΚΠΣ και ΚΑΠ)
- Υπό κατασκευή μεταφορικές υποδομές

Προβλήματα – Κίνδυνοι

- Υψηλή συμμετοχή πρωτογενούς τομέα στην παραγωγική βάση – ανεπαρκής προσαρμογή στην αγορά
  - Παραδοσιακή κλαδική διάρθρωση μεταποίησης
  - Σχετικά αδύναμος τριτογενής τομέας
- Περιορισμένη διείσδυση της Κοινωνίας της Πληροφορίας
- Επιβάρυνση παράκτιων ζωνών με άναρχη δόμηση
- Αύξηση των οικιστικών πιέσεων στις τουριστικές και περιαστικές ζώνες

Στρατηγικοί στόχοι ΠΠ Θεσσαλίας (Διάρθρωση σε 2 φάσεις)

- Ανάπτυξη της Θεσσαλίας ως σύνθετου κόμβου δικτύων
- Προσανατολισμός των παραγωγικών τομέων στην αγορά και την ποιότητα
- Διατήρηση της ισορροπίας της παραγωγικής βάσης
- Ισόρροπη ενδοπεριφερειακή ανάπτυξη
- Ενίσχυση της περιβαλλοντικής διάστασης της ανάπτυξης
- Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού
- Εκσυγχρονισμός παραγωγικής βάσης
- Εισαγωγή της διάστασης της αειφορίας στο μοντέλο ανάπτυξης
- Υποστήριξη της διεθνούς ανταγωνιστικότητας με εξισορρόπηση των εσωτερικών ανισοτήτων
- Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής

ΧΡΟΝΙΚΟΣ ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ: 2006	ΧΡΟΝΙΚΟΣ ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ: 2017
Μείωση της απασχόλησης στη γεωργία, καλύτερη προσαρμογή στην αγορά και πολυλειτουργικότητα	Μείωση της απασχόλησης στη γεωργία, προσαρμογή στην αγορά και πολυλειτουργικότητα
Σταδιακή ανάκαμψη μεταποίησης (εκσυγχρονισμός, ανταγωνιστικότητα)	Ανάπτυξη μεταποίησης, βελτίωση θέσης περιφέρειας στον ελληνικό και διεθνή καταμερισμό εργασίας
Μεγέθυνση του τριτογενούς με διατήρηση «δυναδικού» χαρακτήρα, αλλά αύξηση του σύγχρονου τμήματος (υπηρεσίες προς επιχειρήσεις, νέες μορφές τουρισμού).	Μεγέθυνση του τριτογενούς με αιχμή τις σύγχρονες υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις και τον τουρισμό
Δημιουργία προϋποθέσεων και έναρξη της διεξόδου της Κοινωνίας της Πληροφορίας στην περιφέρεια	Ολοκληρωμένη ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας, ως βασικού άξονα της οικονομίας της περιφέρειας
Σταθεροποίηση αρχικά και μείωση στη συνέχεια της ανεργίας, ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού	Πτώση της ανεργίας, δυναμική ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και διαφοροποίηση της αγοράς εργασίας
Αντιμετώπιση δημογραφικής αδυναμίας	Αντιμετώπιση δημογραφικής αδυναμίας σταδιακή ενσωμάτωση μεταναστών
Αύξηση του ύψους και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των επενδύσεων στις υποδομές	Πιθανή μείωση του ύψους των επενδύσεων στις βασικές υποδομές, περαιτέρω βελτίωση της αποτελεσματικότητάς
Ουσιαστική βελτίωση της διεθνούς και διαπεριφερειακής προσπελασιμότητας, με αιχμή τις οδικές μεταφορές	Ουσιαστική βελτίωση της διεθνούς και διαπεριφερειακής προσ/μότητας, με ανάπτυξη όλων των μέσων μεταφοράς

ΧΡΟΝΙΚΟΣ ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ: 2006	ΧΡΟΝΙΚΟΣ ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ: 2017
<p>Σταδιακή ενίσχυση των σχέσεων της περιφέρειας με τη «Βόρεια ζώνη ανάπτυξης και συνεργασίας (χώρες της Βαλκανικής χερσονήσου και της Μαύρης Θάλασσας), όπως αυτή ορίζεται στο Γενικό Πλαίσιο ΧΣΑΑ</p>	<p>Λειτουργία της περιφέρειας ως δεύτερου μετώπου της «Βόρειας ζώνης» και τάσεις σύνδεσης και με τη «ζώνη της Νοτιανατολικής Μεσογείου» (Κύπρο, Τουρκία και Μέση Ανατολή) (σύμφωνα με το ΓΠΧΣΑΑ)</p>
<p>Πιο ισόρροπη ενδοπεριφερειακή ανάπτυξη, με νέους ρόλους για τη Δυτική Θεσσαλία και για τις ορεινές περιοχές</p>	<p>Ισόρροπη και πολυκεντρική ενδοπεριφερειακή ανάπτυξη</p>
<p>Ποσοτική και ποιοτική ενίσχυση των αστικών κέντρων (έντονα αναπτυξιακός ρόλος μεγαλύτερων, νέα σχέση πόλης-υπαίθρου για τα μικρότερα)</p>	<p>Ποιοτική ενίσχυση των αστικών κέντρων, με έμφαση στις δικτυώσεις, την ανταγωνιστικότητα, και την ποιότητα ζωής</p>
<p>Ανακοπή υποβάθμισης και επιλεκτικές βελτιώσεις συνθηκών περιβάλλοντος (ενίσχυση αντιρρυπαντική υποδομή, αποτελεσματικότερη διαχείριση υδατικών πόρων, αύξηση ποσοστού σχεδιασμού χρήσεων γης, αύξηση συνεκτικότητας αστικών ιστών και μείωση της αστικής διάχυσης, αύξηση ποσοστού περιοχών περιβαλλοντικής προστασίας)</p>	<p>Επιταχυνόμενη βελτίωση περιβάλλοντος, τάση αλλαγής μοντέλου ανάπτυξης με ουσιαστικά στοιχεία αειφορίας (ολοκλήρωση αντιρρυπαντικής υποδομής, ολοκληρωμένη διαχείριση υδατικών πόρων, γενικευμένος σχεδιασμός χρήσεων γης και περιοχών προστασίας, «συμπαγής» χαρακτήρας πόλεων, γενικευμένη εισαγωγή μεθόδων πρόληψης και τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον)</p>

3. Πρόταση Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Δειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας

3.1. Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης

Α. Κύριοι και δευτερεύοντες εθνικοί άξονες ανάπτυξης, και κύριοι περιφερειακοί άξονες ανάπτυξης (Χάρτης 17) →

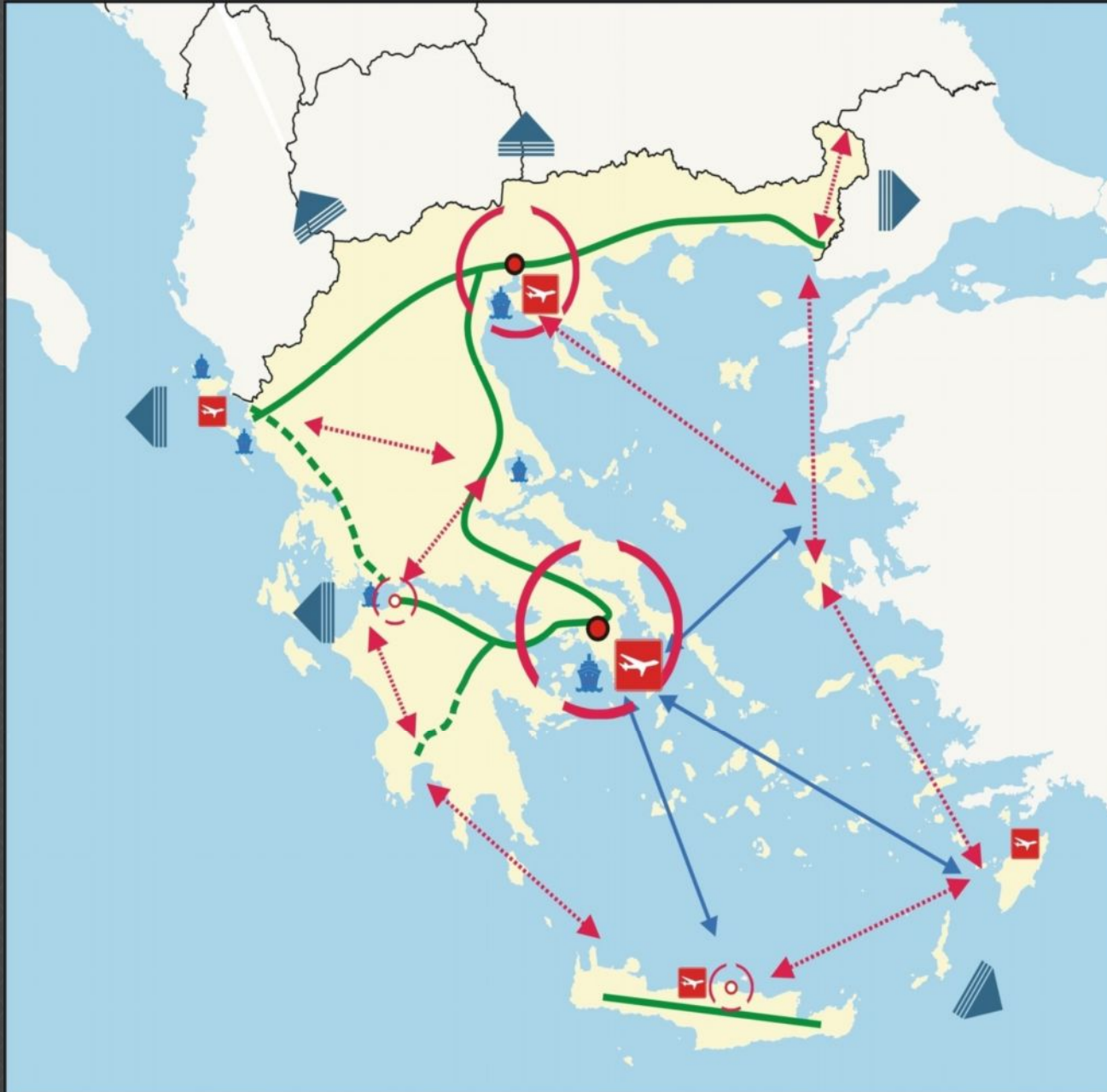
Εθνικό Επίπεδο:

- ΠΑΘΕ , ΕΓΝΑΤΙΑ, ΙΟΝΙΑ → Ενίσχυση της κεντροβαρούς θέσης της περιφέρειας στον ελλαδικό χώρο και της πρόσβασής της στα βαλκάνια και στη δυτική Ευρώπη
- Σύνδεση με Εγνατία μέσω των αξόνων ΠΑΘΕ ΚΑΙ Ε65
- Σύνδεση με Ιόνια Οδό - δύσκολη λόγω ορεινού όγκου Πίνδου

Ενδοπεριφερειακό επίπεδο:

- Ενισχύεται η δικτύωση των αστικών κέντρων και ιδιαίτερα του άξονα Λάρισα – Βόλος και Καρδίτσα – Τρίκαλα

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ

**ΕΘΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΚΑΙ
ΔΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

**ΧΑΡΤΗΣ 17 :
ΧΩΡΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ ΚΑΙ
ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΠΥΛΕΣ**

- Άξονες Ανάπτυξης
- Άξονες υπό Διαμόρφωση
- Θαλάσσιες Συνδέσεις
- Άξονες/Συνδέσεις προς Ενίσχυση
- Διεθνείς Πύλες
- Διεθνή Αεροδρόμια
- Διεθνή Λιμάνια
- Μητροπολιτικά Κέντρα Διεθνούς Σημασίας
- Αστικά Κέντρα με Διεθνείς Συνδέσεις

Κλίμακα: 1:4.500.000

 Προβολή: ΕΓΣΑ 87

© 1999 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
 Χαρτογραφική Επεξεργασία:
 Ερευνητική Μονάδα Χωρικής Ανάπτυξης
 Τομέας Πολιτισμικής - Χωροταξικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης
 Πολυτεχνική Σχολή - Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
 Πλν. Θερσό 401, 54006 Θεσσαλονίκη, Τηλ: 051 995911, Fax: 051 995922, http://eda.amb.auth.gr

B. Πόλεις και λειτουργίες διαπεριφερειακής ακτινοβολίας (Χάρτης 18) →

B.1. Διαπεριφερειακός ρόλος Λάρισας και Βόλου

Λάρισα

- Ανάληψη νέων ευρύτερων λειτουργιών (εμπόριο - διαμετακόμιση) ως μεγαλύτερη πόλη στα «μετόπισθεν» της Θεσσαλονίκης
- Επιτακτική η δημιουργία δυναμικού πόλου (Λάρισας - Βόλου)

Βόλος

- Λιμάνι - Πανεπιστήμιο - Τουρισμός
- Περαιτέρω αξιοποίησή τους με υποδομές μεταφοράς, βελτίωση αστικού εξοπλισμού, μεγέθυνση του πανεπιστημίου, δημιουργία διπόλου

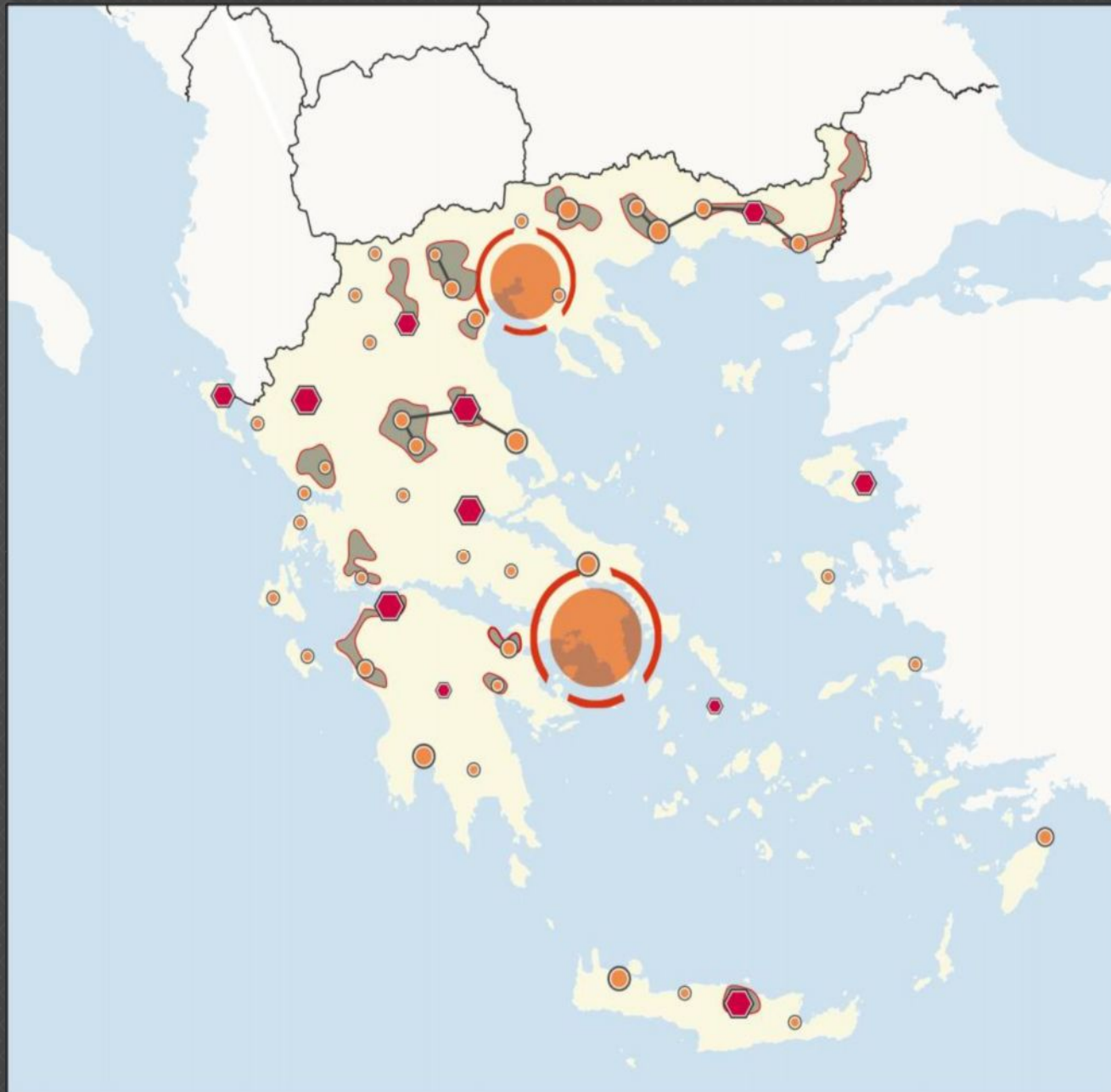
B.2. Διαπεριφερειακός ρόλος Καρδίτσας και Τρικάλων

- Τονίζεται ο ρόλος τους ως διαπεριφερειακή πύλη σε σχέση με το Βόρειο Άξονα
- Προοπτικές στο εμπόριο και τις υπηρεσίες για τα Τρίκαλα

Λειτουργίες

- *Τουρισμός*: διαπεριφερειακή λειτουργία - πρόταση δικτύωσης των τουριστικών πόλων ανάπτυξης (Πήλιο, Σποράδες, Μετέωρα) με νέες μορφές τουρισμού

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ

**ΕΘΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΚΑΙ
ΔΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

**ΧΑΡΤΗΣ 18:
ΠΟΛΥΚΕΝΤΡΙΚΗ ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΔΟΜΗ**

Μητροπολιτικά Κέντρα

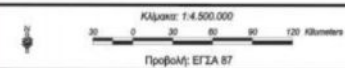
Δίκτυα Οκισμών

Συγκεντρώσεις Οκισμών

Περιφερειακά και Νομαρχιακά Κέντρα

	πλέον από 50.000 κίτσοι	10.000 - 50.000 κίτσοι	έως 10.000 κίτσοι
Περιφερειακά Κέντρα			
Νομαρχιακά Κέντρα			

© 1999 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Χαρτογραφική Επεξεργασία:
ΕΜ Ερευνητική Μονάδα Χωρικής Ανάπτυξης
ΧΑ Τομέας Γεωγραφίας - Χωρικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης
GIS Πολυτεχνική Σχολή - Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Πατ. Οδός 497, 54006 Θεσσαλονίκη, Τηλ: 057 2002011, Fax: 057 2002022, http://em.arkh.upl.edu.gr

3.2. Χωροταξική οργάνωση

A. Η χωρική δομή της περιφέρειας (Διάγραμμα 3) →

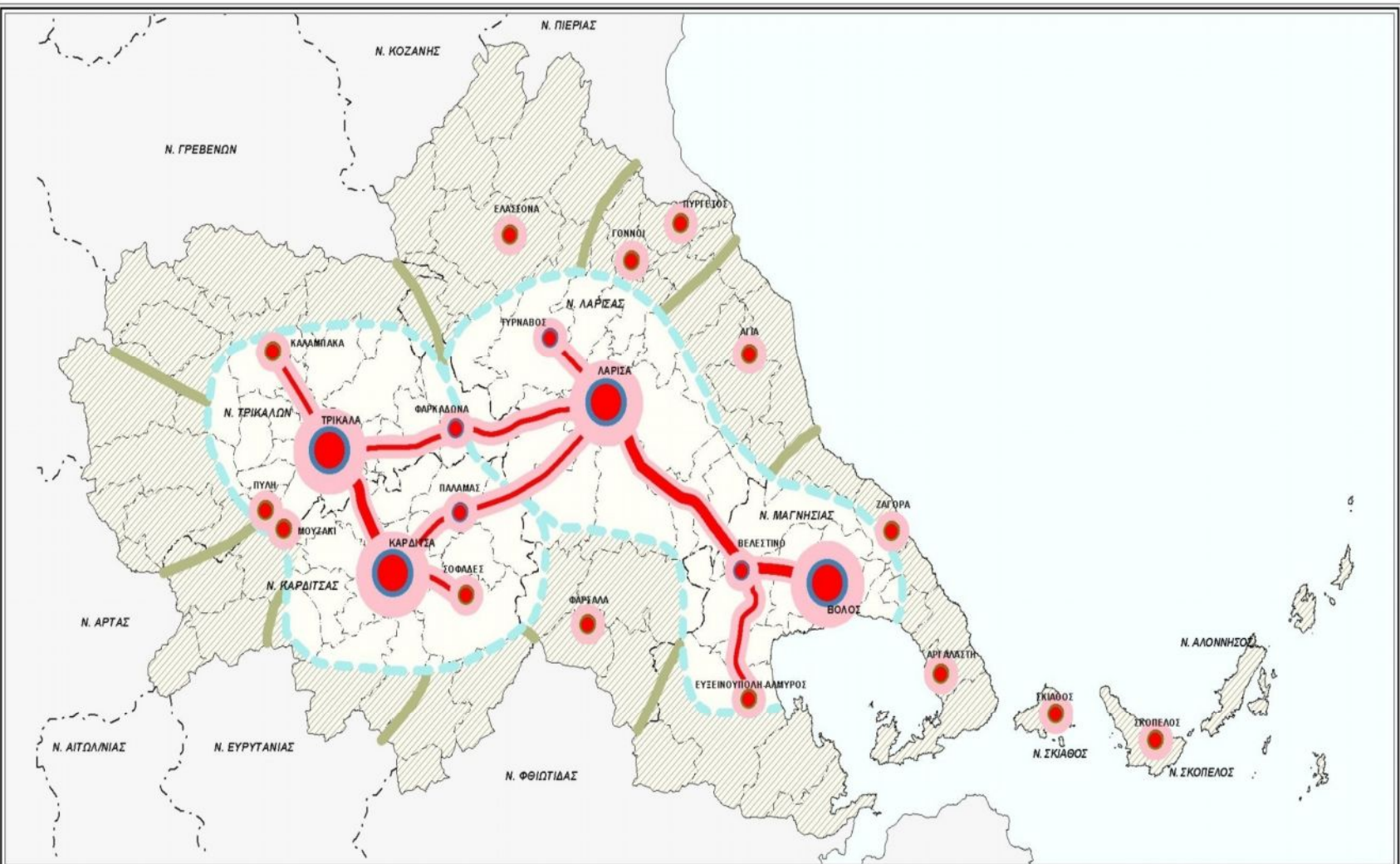
- Καθορισμός Ανατολικού τμήματος ως εθνικός και διεθνής πόλος
- Ενίσχυση του δυτικού τμήματος ώστε να αποτελέσει Πύλη προς Βόρεια και Δυτικά καθώς και ενίσχυση της σύνδεσης των κέντρων του με τη Λάρισα
- Βελτίωση της θέσης των λιγότερων αναπτυγμένων περιοχών με αξιοποίηση των φυσικών πόρων

B. Οικιστικό δίκτυο (Ιεράρχηση – Λειτουργίες – Πολιτική - Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων)

Ιεράρχηση οικιστικού δικτύου

- 1^ο επίπεδο: Δίπολο Λάρισα – Βόλος
- 2^ο επίπεδο: Τρίκαλα - Καρδίτσα
- 3^ο επίπεδο: περιλαμβάνονται οικισμοί με σημαντικό/διακεκριμένο ρόλο στον αναπτυξιακό σχεδιασμό
- 4^ο επίπεδο: όλοι οι υπόλοιποι οικισμοί της περιφέρειας

Υ Π Ε Χ Ω Δ Ε

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΠΠΧΣΑΑ Περιφέρειας Θεσσαλίας

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3
Πόλοι και Άξονες Ανάπτυξης - Αναπτυξιακές Ενότητες - Ζώνες Ημερησίων Μετακινήσεων

Ρόλος 4 πόλεων της Περιφέρειας

ΛΑΡΙΣΑ

- Μεγάλο αστικό κέντρο
- Διοικητικό Περιφερειακό/Νομαρχιακό κέντρο
- Κόμβος επικοινωνιών
- Κέντρο υπηρεσιών προς την αγροτική παραγωγή
- Κέντρο εμπορίου και μεταποίησης με εξειδίκευση στα γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα
- Κέντρο παροχής υπηρεσιών υγείας
- Πολιτιστικό Κέντρο

ΒΟΛΟΣ

- Μεγάλο αστικό κέντρο
- Διοικητικό Νομαρχιακό κέντρο
- Λιμάνι – συγκοινωνιακός κόμβος
- Παραδοσιακό Βιομηχανικό κέντρο
- Τουριστικό – πολιτιστικό κέντρο
- Έδρα του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας – Έρευνα και Τεχνολογία

ΤΡΙΚΑΛΑ

- Αστικό κέντρο
- Διοικητικό Νομαρχιακό κέντρο
- Κέντρο υπηρεσιών προς την αγροτική παραγωγή, έμφαση στη Ζωική και Δασική
- Συγκοινωνιακός κόμβος
- Εμπορική δραστηριότητα
- Τουρισμός διεθνούς εμβέλειας (Μετέωρα – Πίνδος)

ΚΑΡΔΙΤΣΑ

- Αστικό κέντρο
- Διοικητικό Νομαρχιακό κέντρο
- Κέντρο υπηρεσιών προς την αγροτική παραγωγή, υπερνομαρχιακής εμβέλειας με έμφαση στη βαμβακοκαλλιέργεια και κτηνοτροφία
- Κέντρο μεταποίησης τοπικά παραγόμενων αγροτικών προϊόντων και τροφίμων
- Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού εθνικής εμβέλειας με δυνατότητες εξέλιξης σε διεθνές επίπεδο

Γ. Χρήσεις γης και χωρική οργάνωση του παραγωγικού συστήματος (Διάγραμμα 4) →

Γ1. Περιοχές οικιστικής χρήσης – ανάπτυξης αστικών λειτουργιών

- Προτείνονται Ρυθμιστικά Σχέδια, τα αρχικά όρια των οποίων θα πρέπει να ταυτίζονται με αυτά των ΖΗΜ (Ζώνες Ημερήσιων Μετακινήσεων)
- Οι κατευθύνσεις του ΠΠ θα πρέπει να καθοδηγούν τα ΓΠΣ/ ΣΧΟΟΑΠ
- Προτείνεται η ιεράρχηση – οργάνωση του οικιστικού δικτύου
- Συγκράτηση του πληθυσμού από αγροτική έξοδο εντός της περιφέρειας
- Προτείνεται η χρησιμοποίηση συγκεντρωτικών χωρικά πολεοδομικών μηχανισμών (Επεκτάσεις Σχεδίων, ΒΕΠΕ, ΠΕΡΠΟ, ΠΟΑΠΔ κλπ.) σε συνδυασμό με τον περιορισμό – κατάργηση της εκτός σχεδίου δόμησης → διαφύλαξη του Θεσσαλικού κάμπου
- Προτείνεται ο καθορισμός χρήσεων γης αρχικά οικισμών 3^{ου} επιπέδου και κατά μήκος των αξόνων ανάπτυξης

Γ.2. Τουρισμός – Β' Κατοικία

Κατηγορίες των περιοχών τουριστικών ζωνών	Γενικές κατευθύνσεις	Ειδικές κατευθύνσεις
Α. Όλυμπος – Όσσα – Μαυροβούνι – Πήλιο – Σποράδες (ανατολικά της περιφέρειας)	1. Αξιοποίηση υπάρχοντος αποθέματος 2. Ανάπτυξη εναλλακτικών ήπιων μορφών τουρισμού 3. Συντονισμός του σχεδιασμού σε επίπεδο ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ	Μηχανισμοί και εργαλεία όπου υπάρχει έντονη πίεση για ανάπτυξη (επεκτάσεις ΠΕΡΠΟ, ΠΟΤΑ, ΠΟΑΠΔ) και κάθε μορφής κίνητρα
Β. Τμήμα οροσειράς Πίνδου, Μετέωρα, Κόζιακας, περιοχές των λιμνών Πλαστήρα και Σμοκόβου κλπ. (δυτικά της περιφέρειας)		Ειδικές χωροταξικές και περιβαλλοντικές μελέτες και στόχος η πολυλειτουργικότητα αγροτικού τομέα, η ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού και η προστασία του περιβάλλοντος

* Πηνείός: θεσμοθέτηση χρήσεων και όρων για την αποφυγή της υποβάθμισης του περιβάλλοντος

Γ.3. Βιομηχανία – Βιοτεχνία

- Εξυγίανση υφιστάμενης κατάστασης
- Αποτροπή διάσπαρτης χωροθέτησης των μονάδων
- Συγκέντρωση δραστηριοτήτων μεταποίησης σε περιορισμένης έκτασης οργανωμένες περιοχές
- Ν. Μαγνησίας: ανάγκη καθορισμού νέας ΒΕΠΕ λόγω πρόβλεψης κορεσμού της ήδη υπάρχουσας ΒΙΠΕ
- Ν. Λάρισας: διερεύνηση δυνατότητας επέκτασης της υπάρχουσας ΒΙΠΕ ή δημιουργία νέας

Γ.4. Εμπόριο

Υλοποίηση προγραμματισμένου ‘Εμπορευματικού Κέντρου Θεσσαλίας’

Γ.5. Εξόρυξη

Συνέχιση της αξιοποίησης των μαρμαροφόρων κοιτασμάτων

Γ.6. Αγροτικές χρήσεις γης

- Γεωργική γη α΄ προτεραιότητας (Θεσσαλικός κάμπος)
- Κτηνοτροφία
- Ιχθυοκαλλιέργειες

Δ. Προστασία περιβάλλοντος – Διαχείριση του φυσικού αποθέματος (Διάγραμμα 5) →

Δ.1. Περιοχές προστασίας (Natura 2000)

Δ.2. Υδάτινοι πόροι (εκτροπή Αχελώου)

Ε. Μεταφορική υποδομή (Διάγραμμα 6) →

Ε.1. Οδικό δίκτυο

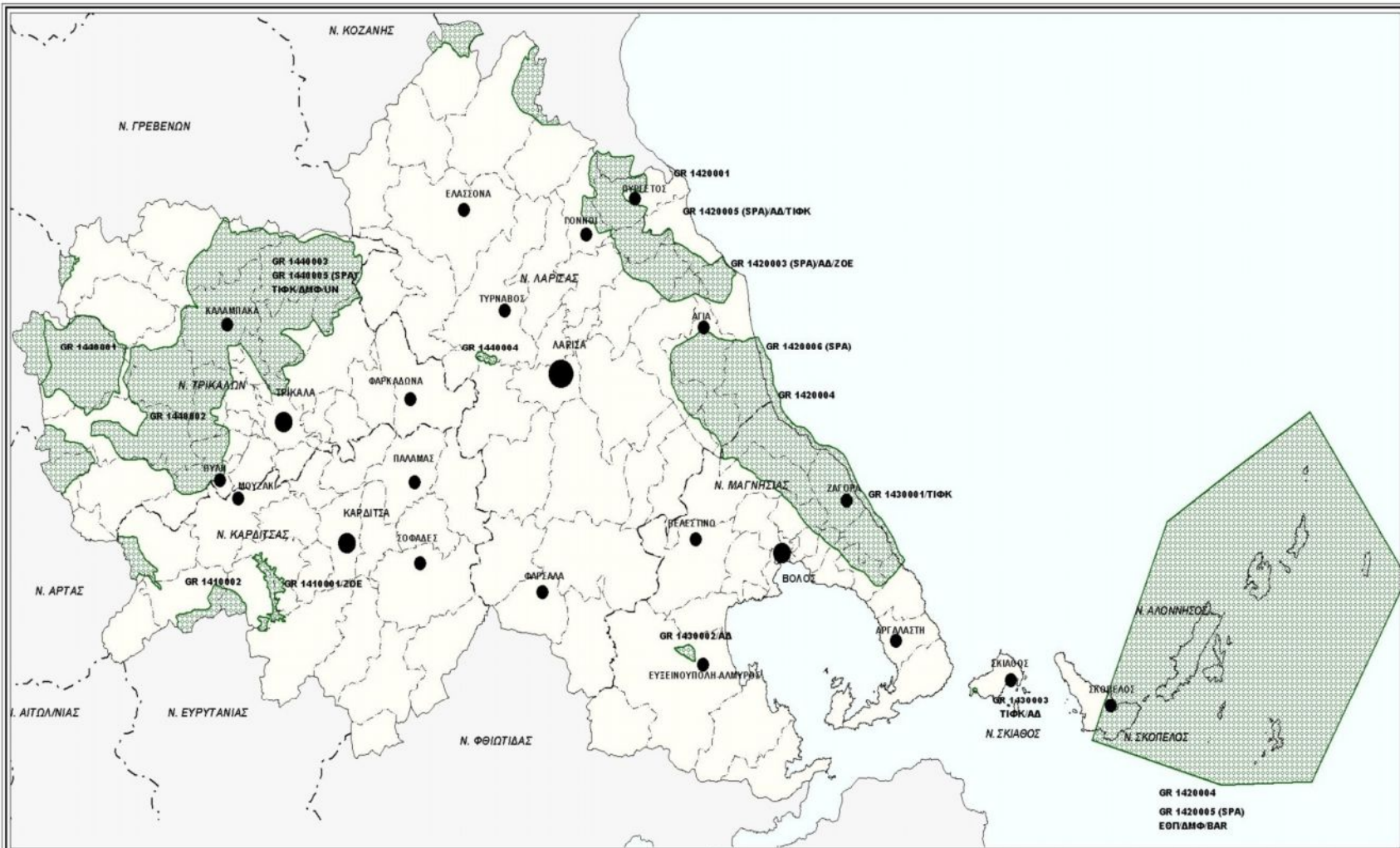
- Υπερτοπικό (σύνδεση τεσσάρων Νομαρχιακών Κέντρων μεταξύ τους και Περιφέρειας με μεγάλα αστικά κέντρα ανάπτυξης και όμορες περιφέρειες - κύρια οδικά έργα ΠΑΘΕ και Ε65)
- Τοπικό (επικοινωνία κέντρων 3^{ου} επιπέδου με τις ζώνες ανάπτυξης και με ειδικές κατηγορίες του χώρου)

Ε.2. Σιδηροδρομικό δίκτυο

- Βραχυπρόθεσμα → προαστιακή διασύνδεση Λάρισας – Βόλου με σύγχρονου τύπου οχήματα και πυκνά δρομολόγια
- Μακροπρόθεσμα → αναβάθμιση – επέκταση – σύνδεση γραμμής Παλαιοφάρσαλου - Καλαμπάκας

ΥΠΟΜΗΜΑ

- Όρια Νομών
- Όρια ΟΤΑ
- Όριοι 1ου Επιπέδου
- Όριοι 2ου Επιπέδου
- Όριοι 3ου Επιπέδου
- Περιοχές δικτύου NATURA 2000 (Εθνικός Κατάλογος)
- ΕΟΠ:** Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο
- ΑΔ:** Αισθητικό Δάσος
- ΤΙΦΚ:** Τοπία Ίδιαίτερου Φυσικού Κάλλους
- ΔΗΦ:** Διατηρητέο Μνημείο της Φύσης
- ΖΟΕ:** Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου
- UN:** UNESCO (Παγκόσμια κληρονομιά)
- BAR:** Σύμβαση Βαρκελώνης

Υ Π Ε Χ Ω Δ Ε

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΠΠΧΣΙΑΑ Περιφέρειας Θεσσαλίας

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5
Περβάλλον

E.3. Λιμάνια και Θαλάσσιες μεταφορές

- ◉ Εμπορικά – Επιβατικά – Ειδικά (αναθεώρηση ρόλου λιμανιού του Βόλου, κατασκευή ειδικού εμπορευματικού λιμανιού συμπληρωματικής λειτουργίας στον Αλμυρό)
- ◉ Αλιευτικά καταφύγια
- ◉ Λιμάνια Σκαφών αναψυχής

E.4. Αεροδρόμιο και Αεροπορικές μεταφορές

- ◉ Ολοκλήρωση των ήδη προγραμματισμένων και σε εξέλιξη έργων (Νέα Αγχίαλος) και αναβάθμιση Αεροδρομίου Σκιάθου, επαναλειτουργία στρατιωτικού αεροδρομίου Λάρισας, κατασκευή σύγχρονων ελικοδρομίων

ΣΤ. Λοιπή τεχνική υποδομή (Διάγραμμα 6) →

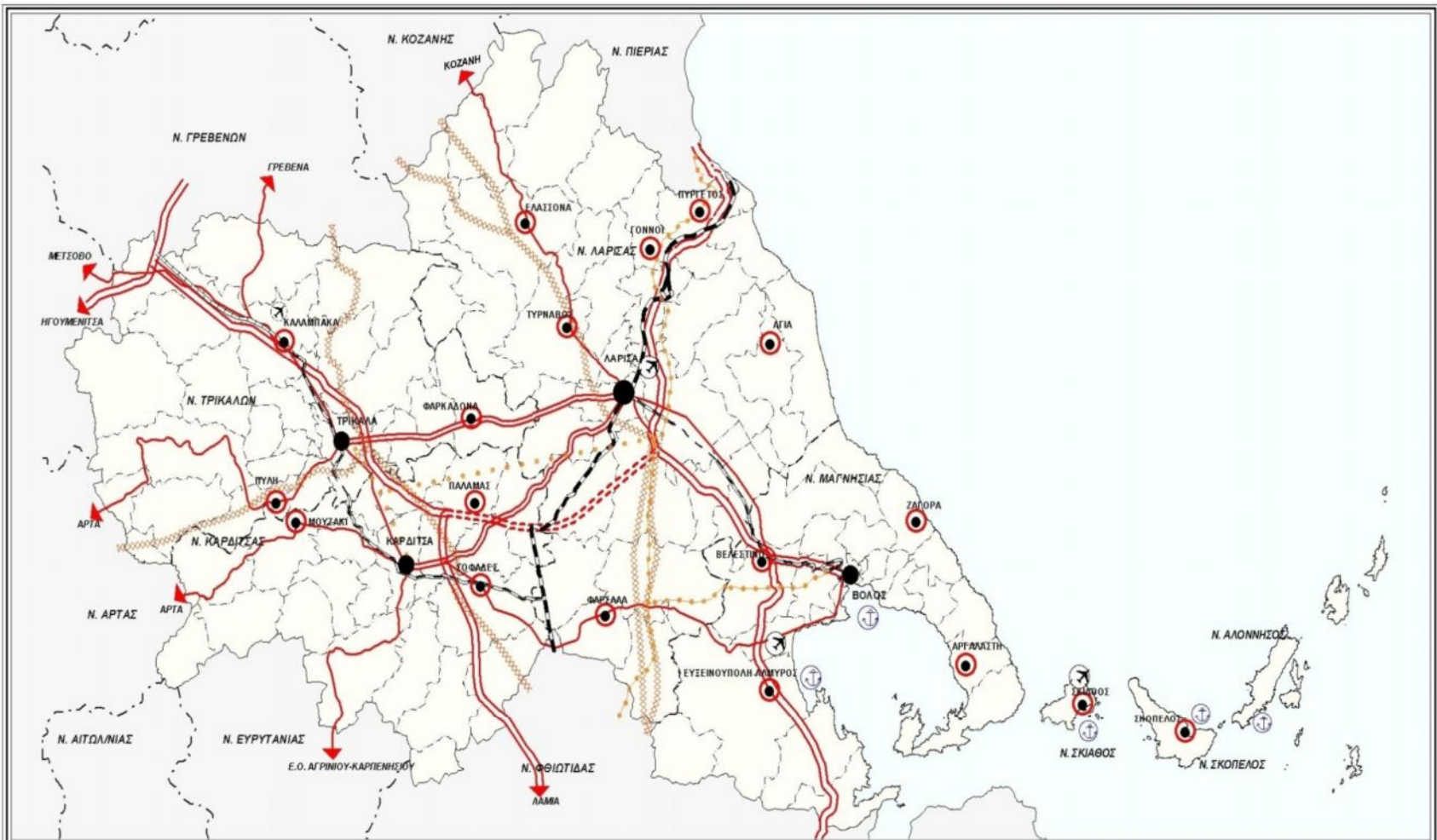
ΣΤ.1. Βασική ενεργειακή υποδομή (ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο)

ΣΤ.2. Βασική τηλεπικοινωνιακή υποδομή

ΣΤ.3. Τεχνητές Λίμνες, Φράγματα, Σήραγγες Εκτροπής, Λιμενοδεξαμενές, Αρδευτικά Δίκτυα (έργα εκτροπής Αχελώου, ταμιευτήρας Κάρλας)

ΣΤ.4. Βιολογικοί Καθαρισμοί – Αποχετευτικό Δίκτυο - ΧΥΤΑ

ΥΠΟΜΗΝΗΜΑ

<p>--- Ορα Νορμίν</p> <p>--- Ορα ΟΤΑ</p> <p>● Οικισμοί 1ου Επιπέδου</p> <p>● Οικισμοί 2ου Επιπέδου</p> <p>● Οικισμοί 3ου Επιπέδου</p>	<p>ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ</p> <p>== Αυτοκινητοδρόμοι</p> <p>== Αυτοκινητοδρόμοι - Προτεινόμενοι Μετατροπόμενοι</p> <p>== Εθνικές οδοί με 2 λωρίδες ανά κατεύθυνση</p> <p>== Λοιπές Εθνικές οδοί</p> <p>○ Σύνδεση με αντίστοιχες Ζώνες Ανάπτυξης και Εξαρτημένες Έδρες ΟΤΑ</p> <p>--- Διπλή Σιδηροδρομική Γραμμή</p> <p>--- Μονή Σιδηροδρομική Γραμμή</p> <p>--- Επιθυμητή Επίκλιση</p> <p>✈ Αεροδρόμιο</p> <p>⊕ Λιμάνι</p>	<p>ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ</p> <p>○ Γραμμές ΔΕΗ</p> <p>--- Αφυγκές Φυσικού Αερίου</p> <p>○ Επιθυμητή Επίκλιση</p>
---	---	---

Υ Π Ε Χ Ω Δ Ε

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ

ΠΠΧΣΑΑ Περιφέρειας Θεσσαλίας

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6

Μεταφορική και Εννεργειακή Υποδομή

Ζ. Ειδικές Κατηγορίες του Χώρου – Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ)

Ζ.1. Παράκτιος / Νησιωτικός Χώρος (Διάγραμμα 4) →

Διαχωρισμός σε χωρικές ενότητες:

- Δέλτα Πηνειού
- Παράλια Ν. Λάρισας
- ‘Εξωτερικά παράλια’ Ν. Μαγνησίας – εκτός Παγασητικός κόλπος
- Παράλια Παγασητικού Κόλπου (παράλια Πηλίου και εισόδου του Παγασητικού)
- Νησιωτικός χώρος (περιοχές προστασίας, θαλάσσιο πάρκο Αλοννήσου, οι δύο Natura και το αισθητικό δάσος της Σκιάθου). Η συγκεκριμένη ενότητα αποτελεί πόλο έλξης διεθνούς τουρισμού και β’ κατοικίας με αποτέλεσμα να χαρακτηριστεί ‘τουριστικά ελεγχόμενο’ το νότιο τμήμα της Σκιάθου.

Ζ.2. Ορεινός Χώρος

Διαχωρισμός σε χωρικές ενότητες:

- Όσσα – Μαυροβούνιο – Πήλιο
- Πίνδος
- Θεσσαλικό τμήμα Ολύμπου
- Όρη Χάσια και Αντιχάσια στο Βορρά και όρος Όθρυς στο νότο

* Συνδυασμένες κατευθύνσεις για τους ορεινούς όγκους που γειτνιάζουν με τον παράκτιο χώρο

4. Πρόγραμμα Δράσης

- Διαχωρισμός προτεραιοτήτων ανά τομέα για την υλοποίηση των κατευθύνσεων την προγραμματική περίοδο 2000 – 2006
- Χρηματοδότηση από το Γ' ΚΠΣ κατ' αναλογία του πληθυσμού
- Υλοποίηση των στόχων του ΠΠΧΣΑΑ – συνδυασμός με το ΠΕΠ Θεσσαλίας

II. Αξιολόγηση και κριτική του Πλαισίου

ΓΕΝΙΚΑ

- Οι στόχοι του ΠΠ Θεσσαλίας που περιγράφονται ταυτίζονται με τους γενικούς στόχους των ΠΠΧΣΑΑ, ενώ μετά την αξιολόγηση της υπάρχουσας κατάστασης θέτει διαφορετικούς στόχους
- Παρουσιάζεται στο στάδιο της αξιολόγησης της υπάρχουσας κατάστασης και των προοπτικών της περιφέρειας μια στρατηγική, η οποία αναφέρεται σε γενικόλογους στόχους ανάπτυξης της περιφέρειας, ενώ απουσιάζουν τα μέτρα επίτευξης των παραπάνω στόχων, στο στάδιο της πρότασης
- Σε αντίθεση με την απουσία αναπτυξιακού προτύπου, η πρόταση για την Χωρική ανάπτυξη θεωρείται αρκετά τεκμηριωμένη ακολουθώντας το πρότυπο των πόλων και των κέντρων ανάπτυξης
- Γίνεται αναφορά στο δίπολο Βόλου – Λάρισας, ωστόσο δεν προβάλλει στρατηγικές κατευθύνσεις γι' αυτό
- Δε δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στην τουριστική ανάπτυξη της περιφέρειας, η οποία περιλαμβάνει αρκετούς τουριστικούς προορισμούς

ΠΙΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ

- Είναι θετική η κατεύθυνση για αξιοποίηση και επέκταση των περιοχών Natura 2000 και η ύπαρξη ανθρώπινης δραστηριότητας μέσα σε αυτές
- Προτείνεται η οργάνωση και συγκέντρωση της βιομηχανίας εντός οργανωμένων υποδοχέων με εξαίρεση τις μονάδες που σχετίζονται με την τοπική αγροτική παραγωγή
- Προτείνεται η χρησιμοποίηση συγκεντρωτικών χωρικών πολεοδομικών μηχανισμών (ΒΕΠΕ, ΠΕΡΠΟ, ΠΟΑΠΔ κλπ) με αναφορά τους σε κάθε χρήση γης χωρίς κάποιο συγκεκριμένο σχεδιασμό
- Δεν αναφέρονται και δεν προωθούνται οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
- Προτείνονται δράσεις για τη χρήση της αγροτικής γης χωρίς σαφείς κατευθύνσεις (Δημιουργία αμπελουργικού κτηματολογίου' και 'τράπεζα αγροτικής γης')

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ

- Σύγκριση στόχων του ΠΠΧΣΑΑ
- Γενικόλογο και χωρίς σαφές πρότυπο ανάπτυξης της περιφέρειας
- Αρκετές από τις κατευθύνσεις που δίνονται δεν αναλύονται επαρκώς
- Ανάγκη επικαιροποίησης και εναρμόνισής του με το ΓΠΧΣΑΑ, το ΕΣΠΑ και το ΕΠ Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας!!!